

Franz Schubert
Die schöne Müllerin
Tekst
Wilhelm Müller
Norsk tekst / bearbeidelse
Marit Selfjord

Prolog

Figuranter

Vi inviterer dere alle, kjekke og vakre
til denne splitter nye, glitrende superfenomenale forestilling
Tenk dere at vi drar ut av byen, til den vakre naturen, til fuglesang,
fossebrus

Sang I - Vandringsen

Vers 1.

LARS

Å vandre det er møllerens lyst – å vandre.

ALLE

Å vandre det er møllerens lyst – å vandre.

LARS

Den svenn som vil seg arbeid få,
han vet at han må ut og gå –
og vandre, ja, vandre !

ALLE

og vandre, ja, vandre !

Vers 2. NINA

Av vannet har vi alle lært, av vannet.

ALLE

Av vannet har vi alle lært, av vannet :

NINA

Å aldri, aldri stille stå,
og frihet søke hvor vi går.
Av vannet, ja vannet

ALLE

Av vannet, ja, vannet.

Vers 3. ALLE

Vi kvernen møter på vår vei – ja, kvernen.
Vi kvernen møter på vår vei – ja, kvernen,
Den dreier hjulet dag og natt,
en kvern må slite som besatt,
ja kvernen, ja, kvernen.
Ja, kvernen, ja, kvernen.

Vers 4. LARS og NINA

Selv møllesteinen tung og grå, ja steinen.
Selv møllesteinen tung og grå, ja steinen,
den maler rundt i munter dans,
mens bekken jubler uten stans –
Ja steinen, ja steinen.
Ja, steinen, ja steinen.

Vers 5.

ALLE og publikum

Å vandre det er alles lyst, å vandre
Å vandre det er alles lyst, å vandre.
Herr Møllermester la oss få
i den vide verden ut og gå –
og vandre, ja, vandre !
Og vandre, ja vandre !

II Hvor ?

LARS

Jeg hører bekken bruser
fra kilden kald og klar.
Mot dalen nå den suser,
så flyktig og så snar.
Jeg vet ei hvor den fører ,
og hvem meg rådet ga,
at bekken må jeg følge
med sekk og vandringsstav !

LARS, og FIGx3 i understemme

Ja, bekken må du følge,
med sekk og vandringsstav !

LARS

Så spring da på lette føtter
langs bekken mot dalen ned.
Hvor aller mest den bruser
der finnes møllen et sted !

LARS, og FIG x3 i stemmesang

Hvor aller mest den bruser
der finnes møllen et sted !

LARS

Hva venter meg langs veien,
hvor ledes jeg nå inn ?
Hvor ledes jeg nå inn ?
Det må jo være Bekken som har forført mitt sinn.

FIGx3 i stemmesang

Det må jo være Bekken som har forført ditt sinn.

LARS

Men hvem er det som bruser
og lokker meg dit ned ?
En stemme synger der nede,
dypt under vannet et sted.

LARS, og FigX3 i understemme

En stemme synger der nede,
dypt under vannet et sted.

LARS

La det synge, min venn, la det bruse,
følg bekken og vær glad.
Jeg finner snart en mølle
i fossens brusende bad.

FIGx3 og EVA i stemmesang

Du finner snart en mølle
i fossen brusende bad.

LARS

La det synge, min venn, la det bruse,
følg bekken og vær glad,

LARS, EVA og FIGx3 i stemmesang

og vær glad, og vær glad !

III Holdt ! / Stopp !

LARS

Jeg kan se at noe blinker
som et glimt, gang på gang !
Og gjennom bruset klinger
kvernhjulets sang,
ja, kvernhjulets sang !

NINA

Vær velkommen, vær velkommen,
søte møllervenn !

NINA m /EVA og FigX3 i stemmesang

Vær velkommen, vær velkommen,
søte møllervenn !

LARS :

Her er hus, her er hygge,
alt er glitrende blankt !

Og se solen som stråler og lyser på deg !

NINA

Ja, se solen som stråler og lyser på meg !

LARS

Fortell nå, kjære Bekken,
er alt dette til meg ?
Fortell nå, kjære Bekken,
er alt dette til meg ?

NINA, EVA og FigX3 i stemmesang

Ja, det er nok til deg, ja det er nok til deg !!

IV Takksigelse til Bekken

LARS

Var det derfor, min venn, min brusende venn -
at sangen hit meg førte ?
Var det derfor, min venn, var det derfor, min venn ?

NINA

Jeg Møllerdatter er, nå kommer du her !

LARS

Men - har jeg forstått det.....

NINA

har han forstått det ?

LARS

.....at hun kanskje blir min,

NINA

at jeg kanskje blir din ????

LARS

Men sendte hun deg for å hente meg ?
Det må jeg få vite, om hun sendte deg, om hun sendte deg.

NINA

Men glem nå alt det der, det finns arbeide her !
Du har fått alt du ønsket, nå blir du vel her ?

Fig x 3

Langs bekken han gikk, og se hva han fikk :
Alt et hjerte begjærer.
Se på alt han fikk, ja på alt han fikk !

V På frikvelden

LARS

Tenk om tusen armer jeg eide,
hele kvernen da rundt jeg dreide !
Kunne bøye skogens greiner,
kunne løfte alle steiner !

Slik at hun som jeg har kjær
skjønner for en mann jeg er !
Slik at hun som jeg har kjær
skjønner for en mann jeg er !

NINA

Men vår stakkars lille mann,
kan ikke dreie, eller bære,
ikke veie, eller skjære,
Ingen er så svak som han,
Ingen er så svak som han !

LARS

Men når kvelden kommer og alle skal hvile,
Skal den skjønnne kanskje mot meg smile,
når vår Mester si'r til alle :
Dette vil jeg arbeid kalle !
Dette vil jeg arbeid kalle !

Og hans datter sier så ven :

NINA

Nå, godnatt min kjære svenn !
Nå, godnatt min kjære svenn !

Tenk om tusen armer du eide,
Hele kvernen da rundt du dreide !!!!
Kunne bøye skogens greiner,
kunne løfte alle steiner !!!!

Slik at hun som du har kjær
skjønner for en mann jeg du er.
Slik at hun som du har kjær
skjønner for, ja, for en mann du er.

LARS

Slik at hun som jeg har kjær
skjønner for en mann jeg er !

VI Den nysgjerrige

LARS

En blomst som står her nede,
og stjernen i det blå -
de vet ingenting om det store
mitt hjerte bærer på.

NINA

Mens blomsten tier stille,
er stjernen høyt på strå.
Men Bekken vil deg svare,
og få ditt hjerte til å slå.

LARS

Å, Bekk, min venn i nøden,
jeg ber i denne stund,
at du lar meg få høre
ett magisk ord fra din munn.
Ett magisk ord fra din munn.

JA – er det ene ordet,
det andre det er - NEI.
Og begge disse ordene
de er alt for meg.

LARS og Figuranter

Ja, begge disse ordene
de er alt for meg/deg.

NINA

Å, Bekk, jeg ber deg bare,
- det er min bønn til deg-,
at du skal gi det svaret :
Jeg elsker ingen, jeg !

VII Utålmodighet

LARS

1. Jeg roper ut/høyt til alle her på jord,

og / ja, skriver det på huset der du bor !
Og legger spede frø i jorden ned,
så blomster spirer som kan gi beskjed,
og røpe ordene som jeg til deg vil si :
Du er mitt alt, du er mitt alt,
og skal for e-vig, e-vig, ja, e-vig det forbli !

- - - - -

Figuranter :

2. Og alle skogens fugler synge skal,
ja, kvitre ordene på ditt signal.
Da blir det ganske klart i samme stund
at dette kommer fra en friers munn,
som hyller kjærligheten høyt når han vil si :
Du er mitt alt osv. ja, for evig det forbli !

3. NINA :

Jeg ser at dine øyne røper deg,
og sladrer om hvor høyt du elsker meg.
Med kjærligheten skapes kunsten lett :
å elske gjør deg til en stor poet,
som skriver på hver lapp du finner for å si :
Du er mitt alt (osv.)ja, evig forbli

LARS

4. Den morgenluften som jeg puster inn
skal fange ordene i munnen min,
og sende dem inn mellom høye trær
så alle hører at fra fjern og nær
det klinger som et mektig skogens frieri :
LARS, NINA og Figuranter i stemmesang :
Du er mitt alt..... (osv)ja, evig forbli !

VIII Morgenhilsen

LARS

1. Å, god morgen, min venninne from !
Det ser jo nesten ut som om
min hilsen skaper besvær.
Forarger jeg deg kanskje nå
med mitt håp om kun et blick å få ?
Jeg kom deg kanskje for nær ?

NINA

Du kom meg litt for nær, litt for nær.

LARS

2. Men la meg lengre borte stå
ditt kjære vindu se opp på,
forsiktig fra det fjerne.
Du min prinsesse, kom ut nå,
og speid hit fra ditt høye tårn.
Du skjønne morgenstjerne
Du skjønne morgenstjerne – du morgenstjerne.

NINA

3. Men se så stille som de står
de duggbedrøvede blomster små,
de gjemmer seg for solen !
Har nattens drømmer gjort slik at
de lengter etter neste natt -
med mere fryd og gammen,

NINA og LARS stemmesang ?

med mere fryd og gammen,
med fryd og gammen ?

Fig x 3

4. Men kast nå søvnens drømmeflor,
og syng så glad her i vårt kor,
i Guds den glade morgen.

Fig x3 og Eva

En lerke svinger seg mot sky,
og synger hjertets sang på ny –

ALLE

om kjærlighets sorger,
om kjærlighetens sorger,
kjærlighetssorger.

VIII Møllerens blomster

LARS

1. Ved bekken vokser blomster små
som ser på meg med øyne blå.
Og Bekken som er min beste venn,
den lar dem speile seg i den.
Slik blir de mine blomster.
Slik blir de mine/dine blomster.

Fig x 3

2. Til hennes vindu går du glad,
og planter blomstene pent på rad.
Der hvisker de høyt i den stille kveld,
hun hviler, men hører allikevel,
de ordene som hun vil forstå,
de ordene som hun vil forstå.

EVA

3. Og når hun lukker sitt øye til,
og glir i søte drømmer inn.

LARS

Da roper blomstene alle fra meg :
"Forglem, forglem, å, forglem meg ei !"
Det er hva mitt hjerte bærer på,

Figuranter og EVA

Det er hva mitt/ditt hjerte bærer på.

4. NINA

Om morgenen når jeg slår vinduet opp
og stråler som rosen selv i knopp.
Da duggen i blomstenes øyne små
er tårene som jeg gråte må,
for dere her, mine kjære,

ALLE

for dere her, mine kjære.

X Tåreregn

LARS og NINA

1. Så vennlig satt vi sammen
i kveldens svalende ro.
Og ned i den klare Bekken
vi speidet begge to.

LARS

Og månen seilte over,
små stjerner fulgte den.
De skuet så smilende alle
i det skimrende vannspeilet hen.

2. Jeg søkte ingen måne,
og ingen stjernes skinn.
Nei, bare hennes øyne
jeg ønsket å fange inn !

NINA

Og mens jeg nikket og kikket
på meg selv i det glitrende vann,
små blomster med store øyne
de hilste og vinket fra strand !

LARS

3. Og himlen var som sunket
dypt ned i Bekkens grunn,
og sang som ville den lokke
meg dit, i den samme stund

Og over all himmelens stjerner
rant bekken så munter og glad,
mens den ropte forførende :

Figuranter :

Kom min venn,
helt berusende er mitt bad !

4. **LARS**

Med ett ble alt sammen forandret,
de mørkeste skyer kom frem

Hun sa :

NINA

Nå kommer regnet,
Adjø, nå går jeg hjem.

XI Min !

LARS

- 1.** Bekk, ditt brus forstyrrer mitt sinn,
Kvern, du må slutte med ditt spinn !
Fugler, ikke den melodien,
fly og forsvinn
langt, langt inn i skogen inn,
langt, langt inn i skogen inn !

Som et hvin
gjennom vind,
høres dette rimet
ut og inn : (repeteres)

Den bedårende Møllersken er min, ja, min ! (repeteres)
Min, min !

- 2.** Vår – ikke kom med denne kalde vind !
Sol - har du bare dette skinn ?

Akk, så må jeg vandre hin
fra den store verden inn,
uten at man skjønner
at jeg er en dikter fin,

NINA

uten at man skjønner
at jeg/han er en dikter

- 3.** Bekk, ditt brus forstyrrer mitt sinn,
kvern, du må slutte med ditt spinn !
Fugler, ikke den melodien,
fly og forsvinn
langt, langt inn i skogen inn ,
langt, langt inn i skogen inn.

Som et hvin,
gjennom vind,
høres dette rimet
ut og inn !

NINA og Figuranter

Som et hvin
gjennom vind
høres dette rimet
ut og inn.

LARS, NINA og Figx3 i stemmesang

Den bedårende Møllersken er din, ja din !
(Repeteres)
Din, ja, er din !!

XII Pause

LARS

1. Engang hadde jeg en lutt i min hånd,
nå helt omslynget av dette grønne bånd.
"Du må ikke synge", mitt hjerte ber.
Vet ei, hvordan nå jeg kan dikte mer.
Men min lengsels aller dypeste sorg,
skal jeg synge og tralle på gater og torg !

Selv om min klage - er lett som en fjær,
vet jeg at mine sorger tunge er !

Tenk, så veldig er min lykkes last
at ingen jordisk kraft kan holde den fast.
At ingen jordisk kraft kan holde den fast.

NINA

Men nå skal lutten hvile på veggen her,
og i sine strenger la suse en vind så kjær.

Men streifer en bie's vinge inntil meg,
da tror jeg at redselen griper tak i deg ! /
Da tror jeg at det vil gå kaldt gjennom meg !

Men se, båndet som henger langt og grønt

og får strengene til å klinge så ømt.

Er det en gjenlyd av mitt/ditt hjertes klang ?
eller et forspill til den nye sang ?

LARS

Er det en gjenlyd av mitt hjertes klang,
eller et forspill til den nye sang ?

XIII. Det grønne luttbandet.

1. vers.

NINA:

Stakkars det fine grønne bånd
som henger i solen og blekner sånn !
For jeg har grønt så kjært, ja, jeg har grønt så kjært.

LARS :

Det sa min kjære nyss til meg.
Nå sender / bringer jeg det straks til deg
For grønt er meg så kjært, ja grønt er meg så kjært.

2. vers

FIGx3 + EVA :

Alle kulører har sin pris,
men grønt er et eget paradys !
For håpet er jo grønt, ja håpet er jo grønt !
- - - - - , - - - - - !
For håpet er jo grønt, ja, håpet er jo grønt !

Og kjærligheten kaster blår
når treet grønt om våren står,
så håpet det er grønt, ja, håpet det er grønt !

Vers 3.

NINA :

Snart kommer han og har med seg
båndet som grønt vil smykke meg
Og grønt det er meg kjært !
Ja, grønt det er meg kjært.
Det grønne får meg til å se
at noe kommer til å skje.

For grønt det er meg så kjært,

NINA og Figuranter :

.....ja, grønt det er meg/ deg så kjært !

XIII Jegeren

Vers 1. Original taktart

LARS som sjarmør Grønberg :

Som selger jeg her rundt på landsbygda skli,
skjønt storbyen er jo et bedre revir.

Men hit drar jeg når jeg skal tjene no'n gryn,
skjønt jentene her er et kjedelig syn.

De venter på varene som jeg har med,
for juggel og stash går de helt ned på kne !

Så gryna de strømmer i lommene inn,
jeg drar snart til byen av penger helt stinn !

Og nå skal du se at i fykende fei,
den veggpryden mørner i henda' på meg !

Ja, nå skal du se at i fykende fei,
den veggpryden mørner i henda' på meg !

Vers 2. Tango

Kom hit lille frøken og kjenn på mitt lår
hvor musklene sitrer og pulsen den slår.

Og stå ikke der som ei høne og glo,
nå får du jo sjangs til en tango for to !

NINA :

Å, Gu', som det b'ynner å bruse i blod',
jeg skull' ikke tatt på meg høyhæla sko !

Men kanskje jeg klarer meg fint likevel
jeg kunne visst dansa til langt ut på kveld !

Nei dette var moro, jeg klorer meg fast,
for tango'n den gjør meg til entusiast !

Og han er så skjønn at nå vil jeg bli hans,
så begge får smake en helt annen dans !

3. vers tango instrumental, med dans. Etter en stund forsvinner sjarmøren, og figurantene danser videre med Md.

XV Sjalusi og stolthet

LARS:

Men hvorfor så urolig nå, min kjære Bekk ?
Kom mannen som jeg møtte
også hit så frekk ?
Vent litt, vent litt, og si meg om hun møtte ham,
jeg ser at Møllerdatteren er fylt av skam/
Vent litt, vent litt, vent litt !

NINA :

Jeg ville bare danse og nå ønsker jeg
at han skal komme hit igjen og fri til meg !

LARS :

Er hun så billig at hun faller for en sånn ?
Var det til henne som jeg ga mitt grønne bånd ????

LARS, EVA og Figuranter

Er hun så billig at hun faller for en sånn ?
Var det til henne som jeg / han ga
mitt / sitt grønne bånd ?

NINA

Jeg går og ser om han er her, / **Jeg skulle ønske han var her,**
jeg går og ser om han er her. **Jeg skulle ønske han var her !**
(Til seg selv :)
Men ikke **vis** hører du det,
at du nå gråter over ham !

LARS :

Jeg så, at mannen som jeg møtte lo og sang,
om alle jenter som han hadde lurt en gang,
han sang, han sang,
og ikke var det med en vakker klang !

LARS og NINA :

Han sang, han sang,
at snart så sitter nye jenter på hans fang !

Alle :

Han sang, han sang, han sang !

XVI Den kjære fargen.

1. vers

NINA :

Så la det grønne komme,
la grønne tårer flomme
Min kjære elsker grønt,
Min kjære elsker grønt.
Jeg lengter ut til en eng så fin
av den duftende grønne rosmarin.
Min kjære elsker grønt,
min kjære elsker grønt.

Vers 2.

LARS :

Så jag i alle hager
det som deg/meg best behager !
Min kjære jager med,
min kjære jager med !
Men det eneste byttet jeg får fatt
er et hjerte så kaldt som en vinternatt !
Min kjære jager med,
Min kjære jager med !

Vers 3.

NINA :

Og derfor vil jeg meg gjemme
i grønt, og allting glemme !
Min kjære elsker grønt,
Min kjære elsker grønt.

LARS :

Og ingen skal finne meg der jeg er,
bare blomstene vet det, som står meg nær.

NINA og LARS i stemmesang :

Min kjære elsker grønt,
Min kjære elsker grønt.

Nr. XVII Den stygge fargen

Vers 1.

LARS :

Nå må jeg dra i verden ut,
ja, ut i den vide natur.
Om ei så grønt og skjønt det var,
overalt hvor jeg meg enn snur !

NINA :

Jeg skulle plukke fra hver en gren
alle de grønneste blad,
og la mine tårer strømme ned
over dem som et bad.

Figuranter :

Å grønt, du stygge farge, du,
ditt blikk betrakter meg
så stolt, så kjekt og skadefro –

NINA :

jeg stakkars, stakkars lille jeg !

Vers 2.

LARS :

Jeg skulle sitte ved hennes dør,
og fryse den hele kveld,
og synge så stille for meg selv

- - - - -

Det tapre ordet farvel,
det tapre ordet farvel.

Figuranter x 3:

Og når signalet gjaller høyt
at selgeren kommer her
Så bind om pannen ditt grønne bånd
/ Så pynt deg med ditt grønne bånd,
ditt grønne, grønne bånd !

NINA:

Farvel, min venn, og rekk meg så
til avskjed nå din hånd

LARS :

Farvel, min venn, og rekk meg så
til avskjed nå din hånd

Alle :

Til avskjed nå din hånd !

Nr. XVIII Mølleren og Bekken

Der Müller :

Wo ein treues Herze
in Liebe vergeht,
da welken die Lilien
auf jedem Beet;

Da muss in die Wolken
der Vollmond gehn
damit seine Tränen
die menschen nicht sehn.

Da halten die Englein
die augen sich zu,
und schlutzen und singen
die Seele zu Ruh.

Der Bach :

Und wenn sich die Liebe
dem Schmerz entring,
ein Sternlein, ein neues,
am Himmel erblinkt.
Ein Sternlein, ein neues,
an Himmel erblinkt.

Da springen drei Rosen,
halb rot und halb weiss,
die welken nicht wieder,
aus Dornenreis.

Und die Engelein schneiden
die Flügel sich **ab**

und gehn alle Morgen
zur Erde her**ab**.

LARS

Når et trofast hjerte
i kjærlighet forgår,
da visner liljer
på marken der vi går.

NINA

Og månen den skjuler seg
i skyene et sted,
så den kan få gråte ingen melisme på gråte
sine tårer i fred.

-- -- --

LARS

Da kommer en engel
så trofast og god,
og sukker og synger ingen mel. på synge
alle sjeler til ro.

-- -- --

Figuranter

Men hver gang et hjerte
i smerte har forblødt,
en ny liten stjerne
på him'len ble født,
en ny liten stjerne
på him'len ble født.

NINA

Da sprang det tre roser ut,
så hvite og så røde. Mel. på *og så*
som aldri skal visne, mel. på visne
men evig vil gløde, -- -

- - - - -

Figuranter

Og englene kommer
til menneskene ned,

-- - --

mens vingene ligger
i himlen et sted,

Und gehn alle Morgen
zur Erde herab.

ja, vingene **ligger**
i himlen et sted.

Der Müller :

Ach, Bächlein, liebes Bächlein,
du meinst es so gut,

-- ---
LARS
Å søte, lille Bekken,
du mener det så godt,

Ach Bächlein, aber weisst du,
wie Liebe tut ?

NINA
Å Bekken, men hva har vel du
av kjærlighet forstått ?

Ach, unten, da unten

-- --- -
LARS
Hva bor vel dypt nede i /.....

die Kühle Ruh !

- - - - -
din unge tro, / din

Ach Bächlein, liebes Bächlein,
so singe nur zu.

- --- -
NINA
Men syng, du lille Bekken,
vi lytter **vi** to.

Ach Bächlein, liebes Bächlein,
So singe nur zu.

- --- -
LARS og NINA
Ja, syng du lille Bekken,
vi lytter **vi** to.

Nr. XVIII Bekkens vuggesang

Figuranter, Lars og Nina

Vers 1 Gute Ruh, gute Ruh
tu die Augen zu
Gute Ruh, gute Ruh
tu die Augen zu

Figuranter :
Nå skal dere to
ta det helt med ro,
Nå skal dere to
ta det helt med ro.

Wandrer, du müder,
du bist zu **Haus**.

- - - - -
Vandringen venter
på ny på vår venn

Die Treu ist hier,
sollst liegen bei mir,
die Treu ist hier,
solst liegen bei mir.

Som vår trofaste venn
skal du følge med,
som vår trofaste venn
skal du følge med.

Bis das Meer will trinken

- - - - -
For nå vandrer Bekken

die Bächlein **aus**,
bis das Meer will trinken

- - - - -
til havet igjen,
for nå vandrer Bekken

die Bächlein **aus**

til havet igjen.

Vers 2. Wenn ein Jagdhorn schallt
aus dem grünen Wald,
wenn ein Jagdhorn schallt
aus dem grünen Wald,
will ich sausen und brausen
wohl um dich **her**.

Og når selgeren synger
i skogen grønn,
og når selgeren synger
i skogen grønn,
kan du ingenting høre
gjennom kvernens brus

Blickt nicht herein,
blaue Blümelein,
blickt nicht herein
blaue Blümelein !
Ihr macht meinem Schläfer
die Träume so schwer
ihr macht meinem Schläfer
die Träume so **schwer**.

Han blir ikke din
vakre Møllerdatter fin !
Han blir ikke din,
vakre Møllerdatter fin !
Den grønne drømmen
den faller I grus
Den grønne drømmen
den faller i grus !

Vers 3. Ich betten dich kühl
auf weichen Pfül,
Ich betten dich kühl
auf weichen Pfül.
In dem blauen
kristallinen **Kämmerlein**.

Her ved bekkens brus
er din gjerning nå,
her ved kvernens brus
er din gjerning nå.
Og nytt vil komme
når dette tar **slutt**.

Heran, heran, ,
was wiegen kann
Heran, heran,
was wiegen kann
Woget und wieget
den Knaben mir **ein**,
woget und wieget
den Knaben mir **ein**.

La så havet ham gyng
stort og blått,
havet ham gyng
stort og blått,
og vugge vår vandrer
i verden **ut**
og vugge vår vandrer
i verden **ut** !

Nr. I Vandringen, som allsang, vers 5 – 2 ggr.

